

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütőtől és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 " "
negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyiltér sora 40 fillér.

A Maros áradásai elleni védekezés.

Különösen vármegyénkben.

(dr. M. J.) Évek óta állandóvá lett vármegyénkben a Maros-folyónak nagyfokú áradása, mely vármegyénk legtermékenyebb részét öntve el, — a vármegyei birtokosságnak évente oly nagy károkat okozott, — hogy valóban halasztatlan ezen áradások megszüntetése, vagy legalább is korlátozása végett minden lehető megtenni minden illetékes és érdekelt tényezőknek.

Az áradásokat nem csak a szokatlan nagy esőzések okozzák, hanem az is, hogy évtizedeken át részint a homok s részint az elsodort földrészek beomlása folytán a Maros meder annyira telítve van, hogy a régi folyammeder mélység hiánya folytán már kisebb esőzések is állandóan a mederből való kilépést és áradást eredményezik.

Ezzel szemben hatékonyan csak úgy lehetne védekezni, ha a Maros nem főleg a hajózhatóság szempontjából szabályoztatik és pedig különösen a meder kitakarítása és rendezése, a szükséges

védművek létesítése és az árterület megállapítása által.

Az állam támogatásával — az érdekelt árterület birtokosainak, — mint érdekelt-ségnek bevonása mellett hosszú lejáratú állami kölcsönből — Marosvásárhelyről kezdődőleg — vármegyénkben keresztül — volna így szabályozandó a Maros-folyó, mely szabályozás az érdekelt birtokosságnak a kölcsön lejártáig, ha haldanként esetleg 10—12 korona megterhelést jelentene is, de az az eredmény, mely így elérhető lenne, ezzel szemben oly fontos gazdasági előnyt jelentene, hogy az érdekelt birtokosság saját jól felfogott érdekében is bizonyára szívesen járulna hozzá ezen teher elviseléséhez. Ily irányban a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés elé javaslat is fog tétetni, mely vármegyénk igen nagy gazdasági érdekét van hivatva szolgálni. Ha figyelembe vesszük, hogy a juliusi rettenetes áradás, csak terményekben másfél millió korona kárt okozott, ha visszaemlékezünk a múlt év őszén történt hasonló nagy károsodásra lehetetlen, hogy a védekezés érdekében a legerélyesebben meg ne tegyünk minden lehető és célra vezető lépést.

Városunk kulturpolitikája.

III.

Ha a tanítóképző-intézet alkalmas területen új épületet, megfelelő berendezést és gazdasági kertet nyer, akkor kifejtheti erőit s versenyképessé válhatik minden irányban. Az a közelebbiről érkezett miniszteri leirat, amely a tanítóképző építési céljaira évi tizezer koronát biztosít, aktualissá teszi azt a kérdést, hogy az erdélyi ref. egyházkerület igazgatótanácsa és a kollégium előjárósága érdemi foglalkozzék a tanítóképző-intézet új elhelyezésével. Ez alkalomból két dologra kívánok rámutatni: Az a terület, ahol most a főgimnázium és tanítóképző-intézet van, egyáltalán nem alkalmas két intézet megfelelő elhelyezésére; de a jelzett építési államsegély sem lesz elegendő arra, hogy abból a tanítóképző-intézet fölépítésére fölveendő kölcsönösszeg évi törlesztési hányadát fedezni lehessen. A mostani területre szüksége van a főgimnáziumnak, hogy az új építkezés rendjén kellően elhelyezkedhessék és berendezkedhessék. A tanítóképző-intézet is csak úgy tud kellően elhelyezkedni, ha legalább 5—6 holdas terület áll rendelkezésére s olyan épületet nyerhet, amint újabb időben az állami tanító- és tanítóképzők részére építettek (pld. Sepsiszentgyörgyön, Kolozsvárt, ahol félmilliónál többbe került az új épület). Az építkezés céljára legalkalmasabbnak itélem a kollégium tulajdonát képező unprinczipisták kertjét (a most parcellázott Váradykert mellett). Itt elég

Fegyencz-temetés.

Gyalutlan koporsóban
Visznek ki egy fegyenczet.
Hadd pihenjen, itt a földön
Már eleget szenvedett.
Rozzant székér rudja mellett
Egy pár öszvér lépeget,
A kik látják, összesugnak:
Temetnek egy fegyenczet.

Nem kíséri sirva senki
Szülő, rokon nincs jelen.
A lelkes is éppen csak hogy
Beszentelni megjelen.
Két rabtársa, meg egy fegyőr
Köveli a menetet,
A kik látják, összesugnak:
Temetnek egy fegyenczet.

A temető fala mellett
Várja már a sir verem,
Nagy sereg fekete varju
Közönségnek ott terem.
Nincsen halotti szertartás,
Nem zengnek gyászéneket.
A kik látják, összesugnak:
Temetnek egy fegyenczet.

Gyorsan elkészül a sirdomb,
A temetés véget ér.
A két rab meg sirboltjába
Tovább élni visszatér.
Kegeletből letűznek egy
Megszámozott keresztet.
A kik látják, összesugnak:
Temetnek egy fegyenczet.

Négy hétig a nagyvilágban.

Írta: Szilgeti Béla.

Marosvásárhelyről Haner Viktor felsőkereskedelmi iskolai tanár kezdeményezésére megindult a mozgalom, hogy öt országon keresztül egy közpeurópai társas kirándulás rendeztessék. Az eszme testet öltött, mert Haner Viktor fáradhatlan munkássága és megfelelő propaganda révén előbb 39, később még 12 jelentkezővel megindult az 51 résztvevőt számláló csapat, 1913. július 2-án nagyszabású tanulmányutjára. Nagy feladatra vállalkozott Haner Viktor és első pillanatra a terv kivihetőségében kételkedett mindenki, az általa igen minimálisan, fejenként 450 koronában megállapított részvételi díj miatt. De amiut a tanulmányutra összeállított és minden részt-

vevőre nézve megbecsülhetetlen, irányító és oktató kézikönyve megjelent, rögtön tisztában lehettünk azzal, hogy egy tapasztalt, sokat utazott és látott, higgadtan gondolkozó vezetőre bizzuk magunkat, aki eme rátermettségével alkalmazkodni tudást, engedelmességet és mindenekfelett energiát suggerált belénk.

Utunk Marosvásárhelyről kiindulva Budapestén keresztül tervünk első kétnapos állomáshelyére, Wien-be vezetett.

„Es gibt nur Eine Kaiserstadt, es gibt nur Ein Wien“, szól a büszke bécsi mondás, mely feltűnő önhittsége mellett is sok igazságot tartalmaz. Wien az utolsó évtizedek alatt teljesen megváltozott, mind jobban és szebben fejlődött, de minden modernizálódása dacára sem vesztette el azt a bizonyos bécsi jellemvonást, mely a fenti mondásnak még napjainkban is érvényt szerez. Hatalmasan fejlődött forgalma, ipara, kereskedelme és különösen idegenforgalma, mely e tekintetben Páris és Berlin után már a harmadik helyre sorozza. Wien urrá teszi egész Ausztria felett. A középkorbeli Wien-ből már csak kevés maradványa van. Így a fenséges Szent István-dom, néhány kisebb templom és a császári burgnak néhány része. Sőt az u. n. Altwien is, az ő 50 év előtti

terület van gazdasági kertre s az új épületek megfelelő elhelyezésére. A város fejlődése szempontjából pedig nagyon is fontos, hogy az új tanítóképző-intézet a jelzett területen helyeztessék el. A tanítóképző felépítésével a város is gazdagabb lenne egy modern, nagyobb szabású középülettel, de ez egyúttal előmozdítaná egy új városrész keletkezését és gyorsabb kiépítését. A város közönségének éreznie és méltányolnia kellene annak jelentőségét, hogy az erdélyi református egyházkerület egyetlen tanítóképző-intézete a város falai között nyer modernebb alakban elhelyezést. Amikor az intézet ezelőtt néhány évvel — a maga bizonytalan helyzetében — ugyszólván a lét és nem-lét problémája elé került, egyházkerületünkben több oldalról hangzott fel az a gondolat, hogy a tanítóképző-intézetet Marosvásárhelyre kellene átvinni, mert akkor minden függő kérdése ennek az intézetnek (elhelyezés, épület, szertárak, ösztöndíjak) egyszerre megoldódnék a város és állam támogatásával s az a segély-összeg, amelyet az egyházkerület biztosított a tanítóképző-intézetnek — fölszabadulhatna egyéb kulturális és egyházi célokra. Az eszme azonban szélesebb körben nem terjedhetett, mert e sorok írójának kérésére az eszmet propagáló akció elmaradt. Az volt ugyanis a nézetem, hogy a tanítóképző-intézet függő ügyei a nagyenyedi Bethlen-kollégiummal kapcsolatban oldassanak meg, de ha ez így nem sikerülne, a fölvetett eszmével csak azután lehetne és kellene érdemlegesen foglalkozni. Ezt a körülményt felhoztam azért, hogy rámutassak azokra az áldozatokra, amelyeket egyes városok meglevő intézeteik vagy egy-egy intézet elnyerése érdekében hozni szoktak. Például: Temesvár városa ingyen telket és százezer koronát adott az új állami tanítóképző-intézet felépítésére; a vármegye pedig 40 ezer koronával járult az intézet berendezéséhez. Nagyenyed város mondhatni könnyű szerrel, min-

állapotával, helyet kell adjon a világváros fejlődési követelményeinek. A külvárosoknak, sőt a környékbeli falvaknak közigazgatásilag Wienhez való csatolása teremtette meg a jelenlegi, immár több, mint 2 millió lelket számláló világvárost. A magas hegyvidékről fakadó kitűnő forrásvízvezetéke nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a közegészségügyi állapotok ideálisak és a város mindig járványmentes. Gáz- és villanyostelepei a városi világítást és közúti forgalmát tökéletesítik; bár e téren jóval később modernizált, mint pl. Budapest. Kevés város dicsekedhetik oly szép uttesttel, mint a négyszeres fasorral díszített Ringstrasse.

Dicséretre méltón sok a parkja, sétánya, játszótéren Wiennek. Kedves kirándulási helyei, mint a Wiener Wald, Baden, Vöslau és Semmering teszik kellemessé még a nyári ott tartózkodást is.

Vendéglői élet, mint az pl. Budapest és Berlinben divatos, Wienben nincs. Itt a vendéglők pusztán étkezés céljából vannak, ahol, a nyugati utasok szempontjából, jó ételek és italok kaphatók. A legjobb borokat a wieni Rathauskeller vendéglője méri. Wien eddig nevezetes volt az éjjeli szohidságáról. Még csak 10—15 évvel ezelőtt is 10 órán túl teljesen kihalt volt a város, míg most, az igen elszaporodott kávéházak és éjjeli mulatóhelyek révén, egészen francia divatu, pezsgő éjjeli élet divik. A wieni lakosság az érintkezés terén előzékeny, természete meglehetősen kedélyes és élénk. Kedvessége különben közmondássá vált. — A felsoroltak általános impressiók, melyek az idegent ok-

den utánjárás és áldozatok nélkül jut egy modern intézethez, amely a város életében körülbelül évi 80 ezer korona forgalmat jelent. De ez az intézmény, amely a magyar nemzeti demokratikus kulturpolitika legpregnansabb kifejezője, mert elsősorban a magyar népnevelés érdekeit szolgálja, — méltán tarthat jogot arra, hogy a város közönsége előmozdítsa annak fejlődését ö s z t ö n d í j a k létesítésével. Tanítóképző-intézetünk ösztöndíjjakkal, alapítványokkal még nem rendelkezik. Az alapítványtevők sem igen gondoltak eddig ezen intézményre, részint azért, mert mostoha helyzetében tudomást sem igen vehettek róla, részint pedig feladatával sem voltak eléggé tisztában. Ma azonban a helyzet lényegesen más. A tanítóképzők, mint szakiskolák, határozott programmal működnek; tantervök gyökeresen megváltozott. Az utóbbi évtizedben a fejlődés rendjén olyan átalakulásokon ment keresztül ez az intézmény, amely mondhatni páratlan az iskolák történetében. Ma már ott állunk, hogy a hazai tanítóképző-intézetek nemcsak hogy versenyezhetnek a külföldiekkel, hanem sok tekintetben túlszárnyalják azokat. Az intenzívebb fejlődést és gyökeres átalakulást a nép érdekeinek a felkarolása tette szükségessé. A tanítóképzők utján törekszik a magyar állam is arra, hogy a magyar nép anyagi és szellemi haladását és boldogulását előmozdítsa. Aki tehát a képzők ügyét felkarolja, az közvetve a magyar nép ügyének tesz szolgálatot, a magyar népnek lesz jövedelme, barátja. Városunk közönsége is ezt a célt leginkább a tanító-növendékek segélyezésével érheti el és biztosíthatja. Ha a város képviselő-testülete 10—15 tanító-növendék részére létesítene ösztöndíjakat, akkor lehetővé válnék, hogy intézetünk e tekintetben is versenyre keljen az állami képzőkkel, ahol évi 15—18 ezer koronát fordítanak a növendékek segélyezésére. Ugy hiszem, hogy a városi költségvetésben évi 2000

vetlenül figyelmessé teszik, a következőkben pedig csak röviden vázolom azon fontosabb látnivalókat, melyeket rövidebb tartózkodás mellett sem szabad figyelmen kívül hagyni. Ilyenek a belvárosban a Szent István templom, a Burg (császári lak), Kapuziner Gruft, Graben stb. A Szent István templom egész Ausztria legimponzansabb, gótikus temploma, melynek alapja már a 11. században állott. Belsejében a Kapisztrán ferenczrendi barát prédikációiról híres gótikus szöszék, a katakombák bejárata, a XVII. századból való barokk stílusú oltárok, III. Frigyes császár márvány síremléke, a Graf Starhemberg wieni polgármester emlékére készített Türkendenkmal. A m Graben Wien egyik legforgalmasabb utcája. Középen a Dreifaltigkeitssäule, mely az 1679-iki pestisjárvány megszűnésének emlékére készült. A Stephansplatz, a m Graben és még a Kärthnerstrasse a kereskedelem és divat központja.

A Kaiserliche Hofburg, mely más alakban már a 13-ik században ezen a helyen állott, több időszakban épült és így stílusa sem egyöntetű. Nevezetes részei a Hofbibliothek, a Zeremoniellapartement, a Schatzkammer. A Burg-Ringföldi bejáratnál van a főparancsnokság, a hol minden dűlben katonazenés őrváltás van. A Schatzkammerben van a császári korona, a koronázási ruhák és jelvények, az aranygyapjas rend jelvényei, és a 133 $\frac{1}{2}$ karatos Florentini gyémánt.

A Neuer Markt téren van a Kapuzinerkirche, és ez alatt a Kapuziner-

koronának a jelzett célra való fölvétele nehézségeket nem okozna. Ezzel az összeggel lehetne 200, 150, 100 és 50 koronás ösztöndíjakat létesíteni. A város jólétéményeit a növendékek a magyar nemzeti kultúra szolgálatával hálálnák meg s mindig meleg szeretettel gondolnának e nemes város közönségére, hogy tanulmányaikban támogatta. Városunk tanácsának és képviselő-testületének jóakaratú figyelmébe ajánlom ezt az ügyet.

Fejes Áron.

VÁRMEGYEI ÉLET.

A közigazgatási bizottság gyűlése.

A K. B. f. hó 13-án Szász József főispán elnöklété alatt tartott gyűlésén a választott tagok közül jelen voltak: br. Kemény Pál, dr. Marcu Izidor, Török Bertalan, dr. Müller Jenő, dr. Szász Pál, Br. Bánffy Kázmír alispán jelentésében szomorúan említi fel a július hó 10—12-én történt rendkívüli vízáradásokat, melyek 20.967 holdat egymillió 559 ezer 720 kor. értékben, 540 lakóházat 187 ezer 862 kor. értékben, 86 más épületet 6.218 kor. értékben, 8 állatkárt: 915 korona értékben és egyéb kárt: 97.000 kor. értékben okozott 51 községben. Az összes kár e szerint egymillió 851 ezer 715 koronára rug!

Ezen kívül Marosujvárt történt óriási kár, mert a Maros árja az 1859-ben épült kör-töltést áttörve, előtörtte a községet s a régi sőtárnakba beszakadva, a „Rudolf” bányát teljesen előtörtte.

Dicsérettel emeli ki Binder József, dr. Tókos Géza, Pongrácz Géza főszolgabíráknak és dr. Roska Miklós gyulafehé-

gruff, a Habsburgok örök nyugalom helye. Az Augustinerkirche, a császári ház temploma, kicsiny, egyszerű templom, de két igen értékes műemléket tartalmaz. Egyik a teljes egészében homokkőből faragott oltár Canova híres szobrásznak mesterműve, a Mária Terézia leányának, Mária Krisztinának síremléke, mely hatalmas piramis az alakokkal együtt egy hatalmas darabkőből van faragva. Canovának még egy értékes hasonló mesterműve van Velenczében a Frari templomban a Tiziano sirja. A Maria Theresienplatzon van Mária Terézia hatalmas 19 m. magas emlékszóbra, mely legszebb szobor Wienben. E téren van a két Hofmuzeum, melyek mind-egyikében mérhetetlen kincseket őriznek.

A Frauensringen van a görög stílusú Reichratsgebäude (országháza), szemben vele a k. u. k. Volksgarten, mely bár a császári ház tulajdona, mégis a közönség rendelkezésére van bocsátva. A Szent István templom után a legszebb gótikus épülete Wiennek a Rathaus, 100 m. magas középtoronnyal. Frontja és udvara arkádszerű. Pinczehelyiségében forgalmas vendéglő van a Rathauskeller. Ugyancsak imponzans épülete Wiennek a Renaissance stílusú „Universität” (egyetem), melynek jelentőségét a következő számok fejezhetik ki. Van 450 tanárja és 9000 meghaladó hallgatója.

A Maximilianplatzon van a Votivkirche, mely annak emlékére készült, hogy Ófelsége I. Ferenc József ellen 1856-ban tervezett merénylet nem sikerült.

Wiennek egyik fölvívóvárossága „Schönbrunn”, Ófelsége nyári kastélya. Nagyságára nézve

vári városi tanácsosnak a mentési munkálatok vezetése és ez alkalommal tett intézkedések keresztülvitele körül tanúsított buzgó tevékenységét. Az alispán 12—14-ig Maros-Ujvárt volt, 16-án Alvinczen, 17-én Alsó-Váradján, 18-án Gyulafehérvárott, 19-én a balásfalvi járás több községét, 28—29 a marosujvári járás községeit járta be.

A kormány a pillanatnyi segélyezésre 5000 koronát küldött. A kiosztás meg is történt. A beomlott épületek mielőbbi felépíthetése, a télire szükséges élelem, vetőmag segély végett az összeírást elrendelte.

A K. B. ugy az alispán, mint a közigazgatás derek tisztviselői iránt elismerését fejezte ki.

Zalányi Farkas II-od főjegyző, Círnér Ákos aljegyző jelentéseket és utadó ügyeket adtak elő. Dr. Jeney Elek árvaszéki elnök jelentése szerint az ügymenet rendes.

Dr. Dobozzy Vilmos főorvos jelenti, hogy július havában az egészségügyi állapot elég kedvező volt. Az emésztő szervek hurutos bántalmi uralkodtak, általában enyhe lefolyással. Született 700, meghalt 449 egyén. Roncsoló toroklob 18 esetből 3 halálos, vörheny 28 esetében 4 halálos, kanyaró 75 esetben, hasihagymáz, véthas stb. fordultak elő. A fertőző betegségek száma 175, meghalt 7, ápolás alatt maradt 52 — Abrudbányán és Marosujvárt az összes vendéglőket, korcsmákat, mézártszikeket, vágóhidakat, pékműhelyeket stb. M.-Csesztvén 2 korcsmát, M.-Ujvárt a bányakórházat s a tifuszos betegeket megvizsgálta. A megyei kórházban 116 beteg ápolatott; a hó végén 57 beteg maradt.

Dr. Daramus Kornél kórorvos Alvincz helyett Gyulafehérvárt kívánt lakni, mit az alispán nem engedélyezhetett s a K. B. fenntartotta e határozatot.

Hegedűs Ferenc pénzügyigazgató jelenti, hogy az esedékes 2.019.070 k. 98 fill.

versenyez „Versaille“-al, melynek némiképp utanzata is. Érdekesek a nyezett fasorok, melyek a műkertészet igazi remekei; a Gloriette, melyről szép kilátás nyílik és a nagyon értékes és szép pálmaház. A közönség legkedvesebb mulatóhelye a Prater, mely szintén a császári ház tulajdona.

Az 1873. évi wieni világkiállítás itt volt a Praterban. Ekkor építették a Rotunde-t, mely Wiennek legnagyobb fedett helyisége. Itt van a Praterban a San Franciscoi és párisi mintára épült, de azoknál kisebb (64 m. magas) Riesenrad (óriáskerék), melyről szép kilátás nyílik a városra.

A palotaóriások között kellemesen eltöltött 2 nap után utunk vasuton a Wiener Waldon, vezet keresztül és St.-Pölten, Pöchlarn, Amstetten, az Enns folyón át Linz, Wels, Markt-Lambach, a Vöklafolyón keresztül Weng és végül Halwang-Elixhausen állomások érintésével, a Salzach folyó kedves völgyében és a nagy hőmérséklettel takart Stauffen hegy mellett halad vonatunk második megállásunkhoz, közép-európa legregényesebb fekvésű kis városához Salzburghoz. Kellmessé tette utazásunkat, ugy a Máv., mint az osztrák vasutak amaz előzenyessége, hogy az egész társaság befogadására alkalmas külön kocsit bocsátottak rendelkezésünkre, ami a társasutazás koronája. Mert több szem többet látva, és egymást figyelmessé téve a tapasztalatok jobban vesődnek az emlékezetbe.

(Folyt. köv.)

egyenes adóból júliusban befolyt 91.851 k., ez évben 562.860 k. hátralék: 1.456.210 k. 98 fill. — Az adókiadás be lett fejezve, az adóbehajtás az árvizkárosultakra fel lett függesztve.

Nehéz János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a júliusi nagy árvíz a marosujvári polg. iskolát lakhatatlanná tette s a felszerelés egy részét elpusztította. A kutyfalvi iskolaházat teljesen bedöntötte az árvíz. M.-Nagylakon az áll. óvoda szeptemberben nyílik meg.

Albert Iván kir. épít. hiv. főnök a Maros és a Küküllő rendkívüli áradásai és a felhőszakadások nyomán beállott nagy károkról tett részletes jelentést. — Dr. Müller Jenő, dr. Szász Pál a Maros szabályozás szükségét hangoztatták. A K. B. több ut, hid helyreállítása, kiépítése iránt tett intézkedést.

Székelly Károly főállatorvos jelentése szerint az állategészségügy rendes.

POLITIKAI HIREK.

Grof Tisza Istvánt pártkülömbőség nélkül tulságosan jól ismeri a magyar közvélemény, semminthogy bárki az ő férfias, feddhetetlen becsületébe belemarhatná magát.

Éppen ezért érthető az a félhivatalos jelentés, mely röviden válaszul vakmerő és alacsony gondolkozású vádaskodásra:

„Illetékes helyről annak kijelentésére kértünk fel, hogy aki azt állítja, minha a Déspör alkalmával gróf Tisza István bárkit is arra igyekezett volna rábírní, hogy ne igazat valljon, egyszerűen hazudik.“

Nincs már ebben az országban senki se, aki tisztában ne lenne azzal, hogy a politika biberachjai nem a becsületért szervezik kalandor hadjárataikat, hanem azért a konczért, azért a zsákmányért, melyhez csak a más becsületén keresztül juthatnak hozzá, mert az nekik a maguk becsületéből elérhetetlen.

Politikával nem tudták legyőzni ezt a rendszert. Négy esztendeig csalták az országot és a királyt. Hazudtak fölfelé és lefelé. Elveiket eladták garasokért. Hatalmat vásároltak maguknak az ország millióiért. Mindent elárultak, a mit csak hirdettek. És mindent megcselekedtek, a mit valaha megbélyegeztek.

HIREK.

— **A király 83-ik születésnapját** meleg bensőséggel ünnepli meg Nagyenyed város közönsége. Ma, vasárnap este világítással és hétfőn templomi istentisztelet. A róm. kath. templomban d. e. 9 órakor hálaadó szentmise és a ref. templomban 10 órakor ünnepi istentisztelet tartatik. A lelkeszi hivatalok ez uton is meghívják a hatóságokat, a honvédséget és testületeket az ünnepi istentiszteletekre.

— **Szent István király napján**, szerdán, a róm. kath. templomban d. e. 10 órakor ünnepélyes szentmise lesz, melyen a hatóságok, honvédség testületileg vesznek részt.

— **A tartalékosok hazabocsátása.** A hadügyminisztérium ő felsége elhatározásából kifolyólag elrendelte az összes tartalékosok hazabocsátását. Az értesítést a hadügyminisztérium megküldötte az összes hadtestparancsnokoknak és így már megkezdődött a tartalékosok szabadságolása. Vonatra

ülnek a Boszniába rendelt tartalékosok is, a kik hosszú idő óta fegyverben voltak. A hazautazás költségeit természetesen a hadügyi kormány fedezi. A honvédelmi minisztériumot nem érinti lényegesebben a hazabocsátási rendelet, mert a honvéd tartalékosokat még a szövetségesek háborújának kitörése előtt hazabocsátották. A boszniai helyőrségekben csak a rendes békeállomány marad, a milyen a Balkán-háboru kitörése előtt volt. Az összes segélyeket kiutalványozták már. A kifizetést a pénzügyminisztérium végezte. A kifizetett összeg meghaladja a három millió koronát. A most szabadságolandó gyalogos és tüzértartalékosok száma kerek 30.000 ember.

— **Halálozás.** Kocsis György szücsmeszter folyó hó 13-án este 11 órakor, életének 70-ik és házasságának 22-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Pénteken temették.

— **Mi okozta az abnormis időjárást?** Erre a sajnós, nálunk nagyon is aktuális kérdésre kísérel meg választ adni egy ismert nevű, európai természettudósunk, Cholnoky Jenő kolozsvári egyetemi tanár. Cholnoky tanár egyrészt az ázsiai légáramlásrendszer (a monzun) erős esőt hozó változásával indokolja a rengeteg esőt, ami körülbelül azonos a Medárd-napi erős időváltozásokból sok esőt következő magyarázattal. Másfelől pedig a jéghegyeknek az Atlanti-Oceántól való tömeges lejövetelével motíválja az idei végzetes időjárást, melyhez, és az árvizekhez véleménye szerint alig van köze az annyit emlegetett erdőirtásoknak. Az árvizek közvetlen okát pedig a nyári csapadék nagyon rövid idő alatt való földrejutásában találja meg, mely az egyenletes elosztást kizárja.

— **Teljes nappali szolgálat a telefontól.** A helybeli m. kir. posta és távirda hivatal szolgálati jellegét, a távirda és távbeszélőnél a Kereskedelemügyi Miniszter teljes nappalivá („C“ szolgálat) változtatta. Vagyis ezentul vasárnap és ünnepnapokon át délután is este 9 óráig lehet a távirdat és távbeszélőt igénybe venni. Ezen hivatalos előterjesztésre történt intézkedéssel közönségünk régi óhaja teljesült. A teljes nappali szolgálat kezdődik: áprillisi 1-től szeptember 30-ig reggel 7 órakor, október 1-től márczius 31-ig reggeli 8 órától s tart egyfolytában este 9 óráig.

— **A ozpész-tanfolyam** négy heti tartam után folyó hó 15-én véget ért. Ez alkalommal miniszteri kiküldöttek, Nagyenyed város polgármestere, a kamara helybeli tagjai, az ipartestület elnöke és alelnöke és számos érdeklődő jelenlétében vizsgálat tartatott meglepően szép eredménnyel. Vizsgálat után barátságos lakomára gyűltek a központi vendéglőben, melyen számos felkőszöntő hangzott el a szép eredmény dicsőítésére.

— **Sorsolás.** A Nagy Pálné által Alsófehérvármegye árvizkárosultjainak ajándékozott 10 drb. festmény 400 drb. 50 filléres nyerőszámmal folyó hó 15-én kisorsolatott. Nyerték: az 1-sőt 164. Solymossy Bálint, a 2-ikat 292. Winkler Gyula, a 3-ikat 185, dr. Raphael Zsigmond, a 4-iket 207. Kerekes Gyula, az 5-iket 258. Bucci József, 6-ikat 330. Szócs Nusi, a 7-iket 351. Farkas Vilma, a 8-ikat 225. dr. Müller Zoltán, a 9-iket 232. dr. Szász Pál, a 10-ik nyereményt 153. számmal Solymossy Bálint. A sorsolás hatósági ellenőrzés mellett történt. A sorsjegyek árából befolyt 200 korona a gyűjtőbizottságnak átadatott.

— **Állatvásár.** Folyó hó 16-án nagy állatvásár volt Nagyenyeden, melyen nagy felhajtás és sok vevő volt s úgy a szarvasmarhában, mint sertésben, szokatlan magas árakat értek el az eladók. Kirakóvásár kedden lesz.

— **Béke a Balkánon.** Augusztus 10-ike új korszakot nyit meg a Balkán-államok történetében. Ágjuk durrogása, harangzúgás közepette irták alá Bukarestben a békeszerződést. A román főváros zászló-diszt öltött a nagy nap alkalmából, katonazenekarok járták be az utcákat vidám zeneszóval. Az ünnepies aláírás után hálaadó istentisztelet volt a főszekesegyházban, a melyre a király is elment az uralkodóház valamennyi tagjával. Az uton lelkesen ünnepelte a nép Károly királyt. A fogadók előtt reugeteg nép csődült össze, hogy még egyszer lássa a békedelegátusokat, a kik a történelmi nevezetességű okmányt viszik haza Bukarestből. Nem lehet tartós a bukaresti békekötés, mert porig alázta meg Bulgáriát, de főleg azért nem, mert azok a hatalmas területek, a melyek Szerbiának jutottak, valójában bolgár területek, hisz lakosságuk legnagyobb része bolgár, alig él szerb azon a földön. A legjobban a görögök vannak megelégedve, mert az ő zsákmányuk a leg-hatalmasabb, holott pénz- és véráldozataik Bulgária nagy vérvesztéséhez képest eleynesző csekélyek. Montenegró már is mozgó-lódik, Novibazart követeli, nem éri be azzal a 8000 négyzet-kilométer területtel, a melyet alamizsnaképpen engedett át Szerbia. A békekötés nyomán még sok bonyodalom lesz.

— **Az Edison fényjáték színház** ma vasárnap a ciklus első sorozata keppen Waldemár Psyländer „A fekete kanczellár“ (Udvári antikra), cz. szenzációs 3 felvonásos drámát mutatja be fényes műsor keretében. Szerdán, Szent István király napján fényes ünnepi előadás lesz, bemutatásra kerül a ciklus második sorozata Psyländerrel a főszerepben.

— **Sós vízbe ölte magát.** Vizaknán Klíma Józsefné, nagyszabeni vendéglős felesége, családi perpatvar miatt az ottani Macska-tóba ölte magát. Az öngyilkos a reggeli vonattal utazott Vizaknára és ott a délelőtti órákban egy régi, felhagyott és furdésre nem használt aknába belevetette magát. Az öngyilkosságot csak a délutáni órákban vették észre, a mikor a sós víz a hullát fölvetette. Azért ment Vizaknára meghalni, mert anyja és úvére már a vizaknai temetőben nyugosznak.

— **Műsoros táncszertély Tövisen.** Az Oroszlán szállodában e hó 16-án táncszal egybekötött nyári estélyt rendeznek. A jövedelmet részben a tövisi állami elemi iskola részére beszerzendő Erzsébet királyné fali arcképe kifizetésére és részben az Alsó-fehérvármegyének vizkárosultjai segélyezésére fordítják. Műsor: 1. Cilike völgyéne. Vigjáték egy felvonásban. 2. Soha többet, Monolog, előadja Demény Erzsé. 3. Hushagyó kedd. Vigjáték 2 felvonásban.

— **Az Iparkamara egy éve.** A kolozsvári kereskedelmi és Iparkamara közel 200 oldalas füzetben számol be kerülete 1912. évi közgazdasági viszonyairól. Általános helyzet cím alatt a szomorú elemi csapások okozta ipari és kereskedelmi pangásokról és az ipari szakoktatásról emlékezik meg. A kamara tervbe vette Kolozsvárt iparművészeti kiállítás rendezését és az ipari ösztönzések szaporítását. Megtudjuk a jelentésből, hogy az enyedi vasútállomásról elszállított sze-

melyek száma 122,200 volt. Nagyenyeden 43 lakóháza és 75 melléképületre adtak építési engedélyt és ezek építkezési összege 400.000 korona. Csőd 43 czég ellen nyitattott. Bár a rendkívüli viszonyok megnehezítették az ipart és kereskedelmet, mégis itt az ideje, hogy a csőd eljárás lassúsága megváltozzon, másrészt a csődök több jó-akarattal megakadályoztassék, mivel így milliók vesznek el hasznosítatlanul és eksklusz-teneziók mennek tönkre. A fogyasztási szövetkezetek működésében nem lát semmi altruisztikus célt, sem a népvagyonosodásban, sem a kivándorlás csökkenésében.

— **A zalatnai m. kir. áll. polg. leányiskola I—IV. osztályába az 1913.—14. tanévi beírások szeptember hó 1., 2., 3. napján, délelőtt 9—12 óráig, a javító-, pótló és felvételi (tanterv különbözeti) vizsgálatok pedig ugyanazon napok délutánjain 2 órától kezdőleg fognak megtartatni.** A beíráshoz mindenik tanuló személyesen és szülőjének, gyámjának, vagy azok helyetteseinek kíséretében tartozik megjelenni s születési anyakönyvi kivonatát, múlt évi iskolai bizonyítványát és himlő, illetőleg újraoltási bizonyítványát felmutatni. A tanítás szeptember 4-én délelőtt 8 órákor veszi kezdetét. A polgári iskola I. osztályába felvétetik minden leány növendék, aki életének legalább 9 évet betöltötte, s az elemi iskola IV. osztályát sikeresen elvégezte s azt igazolja. A felsőbb osztályokba csak megfelelő iskolai bizonyítványuk alapján vehetők fel a tanulók. Az egész évi tandíj 8 korona. A beiratáskor minden tanuló — kivétel nélkül — fizet még 1 korona beirási, 1 korona könyvtári és 50 fillér ifj. könyvtári könyvkopási díjat. Szegény-sorsu, de jó magaviseletű és menetelű tanulók a tandíj fizetés alól részben, vagy egészben felmenthetők, ha Alsófehérvármegye kir. tanfelügyelőjéhez czimzett folyamodványukat s egy évnél nem régebb keletű szegényeségi s legutolsó iskolai bizonyítványal felszerelve, a beiratkozás alkalmával az igazgatóságnál benyújtják. Akik ezen erdőségek borított hegyek aljában fekvő, igen jó levegőjű s szép fekvésű kis községben óhajtanak leánygyermeküket a polgári iskolában tovább taníttatni, egy derék tanítócsalád 8—10 növendékét is hajlandó kedvező feltételek mellett családiás teljes ellátásra elfogadni, a kiknek egyszersmind tanulmányaikban is készséggel segítségükre lesz. Ezenkívül több szintén derék családnál is kaphatni teljes ellátást. Igazgató a hozzáintézendő tudakozódásokra bármikor is készséggel szolgál felvilágosításokkal.

— **Mulatságos sport.** Mannó Miltiadesz, a hírneves sportember, mint ismeretes, egyuttal kitűnő rajzoló művész is, pompás humoros sportképei Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjában, a Jó Pajtásban a gyermekek előtt is szívtelen népszerűvé tették. A legújabb augusztus 3-iki számában is van egy sorozat humoros sportképe, a sportkedvelő fiatalság mulatságára. Ugyan-ebbe a számba verset írtak Ábrányi Emil, Lampérth Géza, Feleki Sándor, mesét Benedek bácsi, Sebők Zsigmond folytatja egyre érdekesebbé váló regényét, Rajz Ferenc futóhajnok idej nagy diadaláról, a futóhajnok-ság elnyeréséről ír, Steinhofér Károly érdekes adatokat mond el az írásról, Pozder Gyula szép képet rajzolt, Altai Margit kedves kis szindarabban kedveskedik a műkedvelősködni szeretőknek, Rákosi Viktor folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői iratok, egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egy-egy szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatószámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

— **Az Alagut.** Kellermannnak, Az Alagut című regénye az utolsó évtized egyik legnagyobb irodalmi szenzációja. Kiadás kiadást ér, a kritika a munkát és szerzőjét dicsőréttel halmozza el. Európa nagy olvasóközönsége lelkesedéssel olvassa és foglalkozik vele. Nem csoda, Mesterműnek nevezhető ez a nagyszabású regény, melynek tulajdonképeni hőse: a munka, mely a technika vívmányaival egyetülve nem ismer akadályt és egy lángeszű mérnök tudásának és energiájának enged-

meskedve alaguttal köti össze a régi és az új világot. Az Océán alatt végbemenő technikai hadjárat rajza valósággal megrázza az olvasó idegeit, annak a katasztrófának leírása pedig, mely a gigászi munkát hosszú időre megállítja, páratlanul áll a regényirodalomban. Az Athénæum könyvtár, mely épen most mikor a drágaság minden téren egyre nagyobb terheket ró a közönségre, forradalmat csinált a könyv olvasóvá tételevel, ezt a nagyszabású munkát, mely kötve az eredeti német kiadásban 5 korona 40 fillérbe kerül, 1 korona 90 fillérért teszi majd a magyar olvasóközönség számára hozzáférhetővé. A magyar olvasó, közönséget annál jobban fogja érdekelni az érdekesítő regény, mert Kellermann regényében egy magyar ember fényes pályafutását és tragikus elbukását rajzolja meg élethű és megrázó színekkel.

Olcsó tüzelőanyag.
Tölgyfa-hulladék és forgács egy rakás a fatelepen K 6,
— házhoz szállítva K 7. —

260 1—

Klemm Pál.

Szülők figyelmébe.

A Kovács Gyula utcában német családnál 3—4 gimn. tanuló a jövő iskolai évben teljes ellátást kaphat. Értekezhetni a helyszínén.

3815—1913.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye balázsfalvi járásában a magyarcsergei körjegyzőségben újonnan szervezett **segédjegyzői** állásra pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalmazása 1000 korona.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy a képesítésüket és az eddigi szolgálataikat igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kerésüket hozzám folyó évi augusztus hó 29-éig adják be.

A választást folyó évi augusztus hó 30-án d. e. 9 órákor fogom Magyar-csergeden a körjegyzői irodában megtartani. Balázsfalva, 1913. évi augusztus hó 8-án.

Főszolgabíró szabads.

272 1—1

Lengyel Mór, szolgabíró.

Értesítés.

Értesitem az igen tisztelt közönséget, hogy két és fél éve fennálló **fogműtermem**, ugyanabban a házban, (Kossuth Lajos utca 7. sz. Szeidl-ház) az emeleti lakásba helyeztem át.

A t. közönség rendelkezésére állok egész nap, a nyári hónapok alatt is.

Ezuttal azt is szíves tudomására hozom a t. közönségnek, hogy a nagym. belügyminiszter ur által elrendelt szakvizsgának sikerrel eleget tettem. Műtermemben ezután is minden e szakmába tartozó modern, jó munkát készítek a legjutányosabb árban.

Vogel Samu, fogtechnikus.

227 3—

Nagyenyed.

Alsó-Fehér vármegye Lótenyésztési Bizottsága Elnökétől

10—1913. lóteny. sz.

Hirdetmény.

Alulírott lótenyésztési bizottsági elnök ezennel közhírré teszem, hogy a m. kir. Földművelésügyi miniszter ur adományosa folytán 1913. évi szeptember hó 10-én délután 3 órakor Nagyenyeden a baromvásártéren lódíjazás fog tartatni.

A díjak következőleg vannak megállapítva:
I. osztály. Sikertült szópócsikóval bemutatott anyakanczakért:

1 díj	65 korona.
2 "	50 "
3 "	35 "
4 "	15 "

Összesen: 160 korona.

II. osztály. 1—2 éves kanczacsikókéért:

1 díj	35 korona.
2 "	25 "
3 "	15 "
4 "	10 "

Összesen: 85 korona.

III. osztály. 3 éves kanczacsikókéért:

1 díj	100 korona.
2 "	75 "
3 "	50 "
2 "	25 "

Összesen: 250 korona.

Összesítés: I. osztályban - - 165 "

II. " " - - 85 "

III. " " - - 250 "

Összesen: 500 korona.

Hidegvérű lovak és csikók a díjazások alól ki vannak zárva.

A lovak egy évi tulajdonjoga szükség esetén községi előjárásági bizonyítvánnyal igazolható.

Mének és herétek nem díjaztatnak.

A mult 1912. évi szeptember 13-án tartott lódíjazás alkalmával díjazott 3 éves kanczacsikók után járó, de visszatartott féldíjak csak azon esetben fognak kiadatni, a mennyiben az akkori tulajdonosuk ezen — most már 4 éves — kanczát bemutatja és fedezetét állami vagy köztenyésztésre igazolványt nyert magánménnel történt fedezetét fedeztetési jeggyel igazolja.

Nagyenyeden, 1913. évi augusztus hó 2-án.

Br. Bánffy Kázmír,
lóteny. bizottsági elnök.

2—2 259

60—1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-oz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1912. évi 11205 számú végzése következtében dr. Müller Jenő nagyenyedi ügyvéd által képviselt Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r. t. javára 5000 kor. s jár. erejéig 1913. évi január hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2760 koronára becsült következő ingóságok, u. m. ökrök, lovak, szekerek, gabona és takarmány nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1913-ik évi V. 104/3. számú végzése folytán 5000 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 1. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{8}$ % váltódíj és eddig összesen 253 kor. 28 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Oláh-rákos községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1913. évi augusztus hó 23-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-oz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-oz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Marosujvár, 1913. évi július hó 29. napján.

Dergán János,
kir. bir. végrehajtó.

263 1—1

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben, Kossuth Lajos-utca 59 sz. alatt

fogászati műtermet nyitottam.

Praxisomat a berlini fogorvosi klinikán szereztem és Magyarországon is miniszteri engedéllyel a vizsgát sikeresen letettem, mely által abban a helyzetben vagyok, hogy bármilynemű technikai munkát (müfogak, aranykoronák és hidak) és konservatív fogkezeléseket lelkiismeretesen végezhetek.

Kiváló tisztelettel:

GÖRÖG HENRIK,
okl. Dentist.

Rendelés egész napon át.
242 3-6

63—1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-oz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1912. évi 11206. számú végzése következtében dr. Müller Jenő nagyenyedi ügyvéd által képviselt Takarékpénztár r. t. javára 500 kor. s jár. erejéig 1913. évi január hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1800 koronára becsült következő ingóságok, u. m. két pár fehér ökrök, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1913-ik évi V. 106/2. számú végzése folytán 500 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 21. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{8}$ % váltódíj és eddig összesen 122 kor. 98 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Oláh-rákos községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1913. évi augusztus hó 23-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-oz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-oz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Marosujvár, 1913. évi július hó 29. napján.

Dergán János,
kir. bir. végrehajtó.

65 1—1

65—1913. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-oz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1912. évi 11204 számú végzése következtében dr. Müller Jenő nagyenyedi ügyvéd által képviselt Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r. t. javára 420 kor. s jár. erejéig 1913. évi január hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1760 koronára becsült következő ingóságok, u. m. ökrök, tehének, juhok, széna, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1913-ik évi V. 107/3. számú végzése folytán 420 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 30. napjától járó 6% kamatai $\frac{1}{8}$ % váltódíj és eddig összesen 120 K 38 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Oláh-rákos községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1913. augusztus hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-oz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-oz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Marosujvár, 1913. évi július hó 28. napján.

Dergán János,
kir. bir. végreh.

265 1—1

912—1913. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-oz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az erszébetvárosi kir. törvényszéknek 1913. évi V. Álló 400. számú végzése következtében dr. Book Henrik ügyvéd által képviselt Szövetkezeti banknak 900 K jár. erejéig 1913. évi július hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1780 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: 4 drb. marhaszék, buza, kukorica, gépek, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíró 1913-ik évi V. 395/2 számú végzése folytán 900 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi augusztus hó 16. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 137 kor. 36 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Balázsfalván leendő eszközzésére 1913. évi augusztus hó 22-ik napjának délelőtti 6 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-oz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XLI. t.-oz. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván, 1913. évi augusztus hó 6. napján.

Szigethy,
kir. bir. végrehajtó.

266 1—1

Hajdu Albert

kályhakészítő raktára
NAGYENYED.
Lakás: Felszeg-u. 7. Raktár: Főter 23.

Szives tudomására hozom a helyi és vidéki közönségnek, hogy raktáramat igen szép cserép-kályhák-**kal szereltem föl** s ajánlom szives megtekintésre.

Elvállalok mindennemű kályhás munkákat, u. m. tűzhelyeket, kályha-át-rakásokat, tisztítást és fayence falburkolásokat a lehető legjutányosabb árban, jól és pontosan.

A mélyen tisztelt vevőközönség szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Hajdu Albert.

286 3—

MŰTRÁGYÁT (16% káliumsuperphosphat)

állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS**, Nagyenyeden.

897—191. végreh. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újvidéki kir. járásbíróságnak 1912. V. Sp. II. 952/2. számú végzése következtében Dr. Endrőci Mihály ügyvéd által képviselt Besosini cementgyár 411 K s jár. erejéig 1912. évi december hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: rudvas és vaskályhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíróság 1912-ik évi V. 509/3. számú végzése folytán 411 kor. tőkekövetelés után 1912. évi április hó 19. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 74 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Balázsfalván leendő eszközésére 1913. évi augusztus hó 23 ik napjának délutáni 5 órája határidőül kintizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-ez. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalva, 1913. évi augusztus hó 7. napján.

Szigethy,

kir. bir. végrehajtó.

261 1—1

Eladó bor.

1906., 1910., 1911. évi fajborok.

Czím a kiadóhivatalban.

244 3—4

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban felvesz
kiadóhivatalunk.

KOLLARIT-BŐRLEMEZ

kaucsuk kompozitívával bevont ruganyos, viharbiztos és időálló szagtalan fedéllemez. **A jelenkor legjobb tetőfedélfemeze.**

VÉGTELENÜL TARTÓS.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Nagyenyeden kapható:

Schoppelt és Bauer vaskereskedőknél

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

<p>Részvénytőke 600.000 korona.</p>	<p>Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamattal mellett fogad el.</p>	<p>Tartalékalap 400.000 korona.</p>
<p>Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.</p>	<p>Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>	

Izrael Adolfné

vas- és fűszerkereskedése

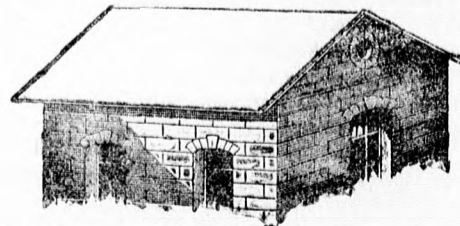
Telefon 21.

Nagyenyed, Főtér.

Telefon 21.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű vasárúkból és konyhafelszerelési cikkekben; állandó nagy raktárt tart építkezési cikkekben, u. m. Brassói portland-cement, Stokaturná, épület- és butorvasalásokban, mezőgazdasági szerszámokban.

140 24—

Bleim-féle elismert elsőrendű aszfalt, kátrány és bőrfedőlemezek.

Valódi török kasza jótállással.

Kiadó üzlethelyiség.

Vas- és fűszer-üzletnek megfelelő üzlethelyiség f. év augusztus 1-ére berendezéssel együtt Tövisen, a piacz legforgalmasabb pontján kiadó.

Értekezni lehet **özv. Székelyhidyi Gerónénél Tövis.** 239 2-3

835-1913. végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alföldről bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíró 1913. évi V. 1996/1 számú végzés következtében dr. Mátyás Lázár ügyvéd által képviselt Nagyszebeni leszámítóló bank 1200 korona 1913. évi június hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfogalt és 670 koronára becsült következő ingóságok, u. m. bivalyok, széna szekér, váltóke, borona stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíró 1912. évi V. 199/4 számú végzés folytán 1200 kor. tökéketetés, ennek 1911. évi november hó 1. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 108 kor. 21 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Farkastelkén leendő eszközésére 1913. évi augusztus hó 23-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfogalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. cz. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalva, 1913. évi augusztus hó 6-ik napján.

Szigethy,
kir. bír. végrehajtó.

270 1-1

Maros Vasárhely sz. kir. város internátussal

egybekapcsolt

Felső Kereskedelmi iskolája

két tagozatból áll:

Fiú felső kereskedelmi iskola,

(az 1912/13. tanévben 186 tanuló volt)

Női felső kereskedelmi iskola

(az 1912/13. tanévben 80 tanuló volt)

Mindkét iskola három évfolyam.

A fiúövendékek az intézet modern berendezésű internátusában, a leányövendékek a „Bethlen Kata” internátusban nyerne helyezést.

Fiúiskolában évi tandíj K 120—
Női iskolában évi tandíj K 150—

Fiúinternátusban az évi ellátás díja K 850—
Leányinternátusban K 600—

Bővebb felvilágosítást ad
268 1-2 az igazgatóság.

NINGS TÖBBÉ

lábizzadás!

Erről meggyőződhet mindenki, aki egyetlenegy próbát tesz Papp János gyógyszerész közismert, bevált és felülmulhatatlan

„Antihydrostaticin”

nevű lábizzadás elleni porával.

Ez az

orvosilag kipróbált szer beszerezhető **Schuller Viktor**

„Arany csillag” gyógyszerésztárában Nagyenyeden.

Ára 2 kor. 40 fill. Vidékre 3 doboz vételnél portómentesen küldetik. 112 18—

ELSŐRANGU URI SZABÓSÁG!

Van szerencsém értesíteni a városi és vidéki T. rendelők közönséget, hogy a Főtéren (az **Aranycsillag gyógyszerész** mellett) angol uri szabó-üzletet nyitottam. Készítek a mindenkori legújabb divat szerint minden e szakmába vágó **uri-, sport-, egyen- és papi-ruhák**at a legkényesebb igényeknek megfelelően, amiről 16 évi gyakorlatom és hírnevem kezkesedik.

A szabászatot több külföldi fővárosban sajátítottam el, a miről Londonban a szabászati akadémián nyert oklevelem (Diplomám) tanuskodik.

Hazai és valódi angol szövetekeket raktáron tartok.

Munkaerőt csakis elsőrangut tartok, a miről egyszeri megrendelés után meggyőződés szerezhető.

3-4 megrendelés esetén vidékre magam megyek ki mértékvétel végett.

A rendelők közönség nagybecsű megrendeléseit kérve vagyok

Nagyenyed, Főtér.

Kiváló tisztelettel

FARKAS VILMOS,

szabó mester.

F. 6. aug. 20-ig még Rákóczi-ut
54. szám alatti lakáson. 253 2-6

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10-50 évi időtartamra nyujt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyujtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

20

Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** ezégnél Szentkirály-uteza 128. szám és **Márer és Weiszberger** ezégnél.

Mészárusítás.

Az ompolyvölgyi mészpar r. f.

oltott meszet

árusit Nagyenyeden, Felszeg-uteza 29. és Fürdő-uteza 6. szám alatt nagyban és kicsinyben előnyös áron. 252 2-8

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagyenyedi kir. vinczellérskola igazgatósága az iskola tanulóinak élelmezésére, f. évi október hó 1-től kezdődőleg, az 1913-14. iskolai évre pályázatot hirdet.

A pályázati feltételek a vinczellérskola irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Pályázni szándékozók egy koronás bélyeggel felszerelt kérvényeiket a földmiv. miniszteriumhoz czimezve, 200 kor. bánatpénz letételével, f. évi augusztus hó 25-én délelőtt 11 óráig, zárt borítékban, a vinczellérskola igazgatóságához benyújthatják, megjegyezvén, hogy később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A m. kir. földmiv. miniszter ur fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árra, szabadon választhasson.

Nagyenyed, 1913. évi augusztus hó 13-án.

Kir. vincz. iskola
Igazgatósága.

271 1-1

A magyarigeni járás főszolgabírájától.

3460—1913. közj. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye magyarigeni járásához tartozó fenesi körjegyzőségben lemondás folytán megüresedett **segédjegyzői** állásra pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalmazása 1000 korona.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. szakaszában, illetve az 1900. évi XX. t. cz. 3. szakaszában előirt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám legkésőbb augusztus hó 28-ig betérjesszék annyival is inkább, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni.

A választást Fenes községében a körjegyzői irodában 1913. augusztus hó 29-én d. u. 2 órákor fogom megtartani.

Magyarigen, 1913. évi augusztus hó 11-én.

268 1-1 **Cauka Domokos**, főszolgabíró.

5197—1913. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a dr. Szász Pál ügyvéd által képviselt Zsunkán Kirion és neje Popa Anika végrehajtónak Kadán Vozillie és neje Maruska Szemfira végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében, a végrehajtási árverés 31 kor. tőke, eddig összesen megállapított 216 kor. 28 fill. per- és végrehajtási költség, valamint ezen árverési kérésért ezuttal megállapított 18 kor. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíró területén levő a felgyógyi 1423. sz. tkjvben A + 1.

2., 3., 6. rdz. ingatlanokra a C. 8. alatt öz. Maruska Vaszilie javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartásával és pedig A + 1. rdz. 665., 666. hrsz. malomhely és kert 302 K A + 2. dsz. 1705. hrsz. szőlő 254 K, A + 3. rdz. 1706. hrsz. rét 4 K, A + 6. rdz. az 56. sz. tkjvben levő közös legelőből járó 10.5779-ed jutalék 30 K, az 1438. sztkjvben A + 1., 2. rdz. ingatlanok Kadán Vaszilie novén álló B 2. alatti 1/4-ed jutaléka, a C 1. alatt öz. Maruska Vaszilie javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartásával és pedig A + 1. rdz. 4096., 4099. hrsz. erdő és rét 5 K A + 2. rdz. 4150. hrsz. rét 24 K, összesen 619 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határnapul az 1913. nov. hó 7-ik napjának délelőtt 10 órája Felgyógy községhez kitzüzetik, a hivatalos órák alatt a kir. tekkönyvi hatóság s a fentebb említett község-házánál megtekinthető alábbi feltételek alatt:

1. Az árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak és a vevő a bánatpénzt a Vhn. 25. §-ban említett esetben kiegészíteni köteles.

2. Az árverezni szándékozók 1908. XL. t. cz. 21. §-ában említettek kivételével tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §. szerinti óvadékképes értékpapirokban a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő tartozik a vételért 2-3 egyenlő részletekben 30, 45, 60 nap alatt minden egyes árverési részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt szabályszerű kérvény mellett a helyi kir. adóhivatal, mint bírósági letéti hivatalnál befizetni.

4. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

5. Vevő köteles az ingatlanokat terhelő és az árverés napját követő esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

6. Vevő a megvett ingatlanok birtokába az árverés jogerőre emelkedése napján lép és ezeknek haszna és terhe ez időtől őt illeti.

7. Vevőnek a vételi bizonyítvány az árverés napjától számított 15 nap alatt akkor adatik ki, ha utóajánlat nem tétetik.

8. A tulajdonjog vevő javára csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból elrendeltetni.

9. Ha a vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tesz, a vételért be nem fizeti, érdekelt felek bármelyikének kérelmére az 1881. LX. t. cz. 183. §-a szerint vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltetni.

10. Az elrendelt árverést a fentirt tkjvben följegyezteni, az árverési hirdetményt kifüggeszteni és az illető község előjáróságának 2 példányban a szomszédos községekbeli körözés és közhírtételt megküldetni elrendeltetik azzal, hogy annak egy példányát a község-házánál nyílt helyen tartsa s tekintve, hogy a kikiáltási ár a 600 koronát meghaladja, az árverési hirdetmény törvényszerű kivonata hirdési közzététel végett végrehajtó képviselőjének kiadati rendeltetik, ki utasítatik, hogy a közzététel igazoló lappéldányát az árverés foganatosításakor kiküldöttnek adja át.

A kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság.

Nagyenyed, 1913. évi július hó 9. napján.

Munteán, s. k.
kir. jbró.

A kiadmány hitelül:

Kaba János,
kir. tkvvezető. 262 1-1

1747—913. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. jbróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a „Viitorul” vizaknai takaréks és hitelintézet r. t. végrehajtónak Gavriila György vizaknai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 675 kor. tőke ennek és pedig 145 kor. után 1912. április 4-től és 530 kor. után 1912. április 25-től járó 6% kamatai, eddig összesen megállapított 135 kor. 10 fillér per- és végrehajtási költség, valamint ezen árverési kérésért ezuttal megállapított 30 korona és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék s a vizaknai kir. jbróság területén levő vizaknai 225 sztkjben A + 1. rdz. 303. 304 hrsz. a. foglalt ingatlanok a Gavriila György nevére felvett felerészére 606 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az Árverés megtartására határnapul 1913. évi szeptember hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája alólirott tkvi. hatóság hivatalos helyiségébe kitzüzetik, az alább megtekinthető feltételek mellett:

1. Árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok kikiáltási ár 2/3-nál alacsonyabb áron el nem adatnak és vevő a bánatpénzt a Vhn. 25. §-ban említett esetben kiegészíteni köteles.

2. Az árverezni szándékozók az 1908. évi XL. t. cz. 21. §-ában említettek, valamint végrehajtató és képviselője kivételével tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §. szerinti óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 170. §. értelmében a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő tartozik a vételért 3 egyenlő részletben 30, 45, 60 nap alatt, minden egyes árverési részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt szabályszerű kérvény mellett a nagy-szebeni m. kir. adóhivatal, mint bírósági letéti hivatalnál elhelyezni.

4. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

5. Vevő köteles az ingatlanokat terhelő és az árverés napját követő esedékes adókat és átruházási illetéket viselni s az épületeket tűzár ellen biztosítani.

6. Vevő a megvett ingatlanok birtokába az árverés jogerőre emelkedése napján lép és ezeknek haszna és terhe ez időtől őt illeti.

7. Vevőnek a vételi bizonyítvány az árverés napjától számított 15 nap alatt csak akkor adatik ki, ha az 1908. LXI. t. cz. 27. §. értelmében utóajánlat nem tétetett.

8. A tulajdonjog vevő javára csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból elrendeltetni.

9. Ha vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tesz, a vételért be nem fizeti, érdekelt felek bármelyikének kérelmére az 1881. évi LXI. t. cz. 185. §. szerint vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltetni.

A kir. jbróság mint tkvi. hatóság.

Vizakna, 1913. május 23-án.

Fehrentheil s. k.
kir. jbró.

A kiadmány hitelül:

Sisszel Albert, s. k.
kir. tkvvezető. 267 1-1

1690—1913. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye nagyenyedi járásban a fugadi körjegyző mellé újonnan rendszeresített **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetnek.

Javadalmazás 1000 korona törzsfizetés.

Felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a képesítésüket és az eddigi szolgálataikat igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérelmet hozzám f. év augusztus hó 25. napjáig terjesszék be.

Választást f. év augusztus hó 27-én d. e.

8 órára tűzöm ki.

Nagyenyed, 1913. évi augusztus hó 4-én.

255 2-2

Nagy Pál, főszolgabíró.**Az „Első Magyar Általános****Biztosító Társaság”**

nagyenyedi ügynöksége ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfizetések **Földes Ede** ur könyvkereskedésében eszközölendők. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítások megtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyedi ügynöksége.